

El desterrat de Santa Coloma

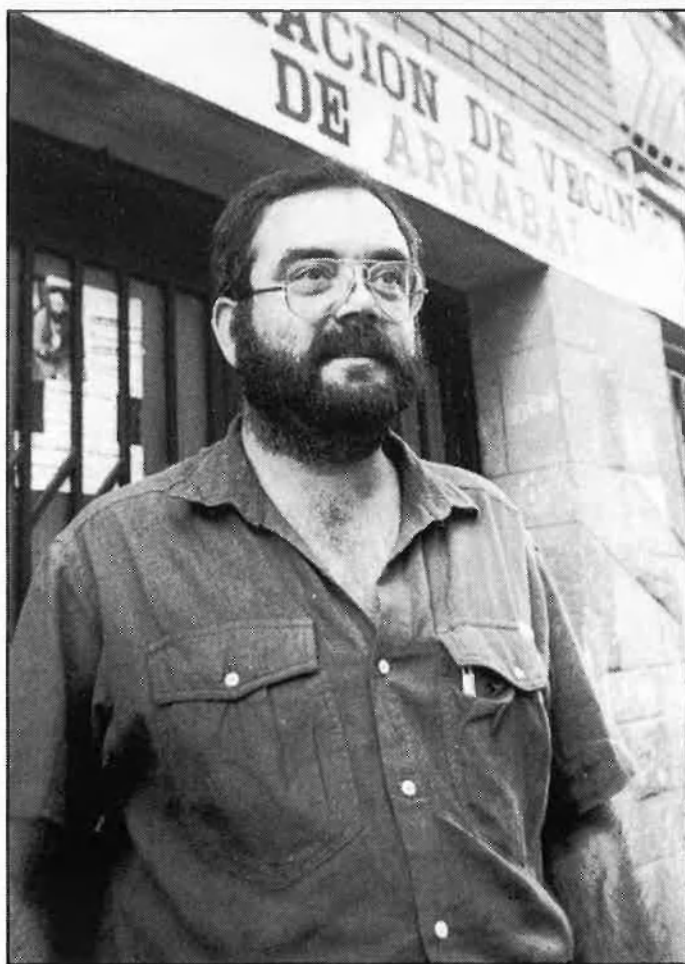
Josep P. no és Josep K..., però el seu *procés* hauria excitat l'excel·lent passimisme de Kafka. Des del 1975, Josep Pitarque ha mantingut correspondència amb les més altes instàncies de l'Estat espanyol: l'Audiència de Barcelona, el Tribunal Suprem, el Tribunal Constitucional, el Síndic de Greuges, el Defensor del Poble... Un cercle de cent quilòmetres de radi es pot interposar entre ell i la seva vida. Durant un any, aquest treballador d'Hidroelèctrica de Catalunya haurà de deixar la Lídia, la casa, la feina, els amics, i adreçar-se cap al desterrament.

Josep Pitarque, però, mai no ha dissenyat aquest cercle en el seu cap. «Em cap moment m'ho he plantejat. Lluitar no és un frau. Hauran de traure'm d'ací, perquè jo no em deixaré emportar». Ara li resten poc més de vint dies perquè s'executi la sentència del Tribunal Suprem, si abans l'Audiència de Barcelona no rep un certificat del Tribunal Constitucional. Josep Pitarque ha estat condemnat com a autor d'un delictes d'injúries greus en la persona de José Sancho Esteller. «Aquest, a més de dedicar-se a especular amb els habitatges, és funcionari de l'Ajuntament de Barcelona», afirma Pitarque, president de l'Associació de Veïns de l'Arrabal. Nombrosos cartells i pancartes es veuen per la ciutat. «No al desterrament...», «¡Que no se l'emportin!», «Si ara no estic a cent quilòmetres d'ací és perquè hi ha hagut mobilització», ens diu.

Tot començà amb la construcció d'un bloc d'habitatges que més tard seria el número 19 del carrer de Sant Francesc de Santa Coloma de Gramenet, una de les ciutats dormitoris més grans de l'extraradi barceloní. «Aquesta ciutat de 140.000 habitants ha patit un dels processos més salvat-

Una sentència del Tribunal Suprem pot desterrar de Santa Coloma Josep Pitarque, en una sentència que personalitza faltes i oblida el frau i l'especulació.

Carles Ruiz

«Si no és per la mobilització, ja seria a cent quilòmetres».

ges d'urbanització. ¿Veieu els blocs que hi ha en la vessant d'aquella muntanya? Són les venecianes, edificis que es desplacen a poc a poc», ens comenta un veí. «I els que hi ha a la dreta han estat fotografiats pels japonesos, que els han reproduït en un llibre com a antiexemple d'urbanització», afe-

geix els president de l'Associació de Veïns del Riu. L'edifici en qüestió s'acabà de construir i setze llogaters començaren el llarg camí de les lletres mensuals per la quantitat estipulada en un rebut de compra-venta, però sense rebre encara cap escriptura de propietat.

Mentrestant, el constructor, Ginés Moreno Torrente, fa una visita a una de les oficines de la Caixa i hipoteca els pisos. Poc temps després, el constructor deixa de pagar la hipoteca i la Caixa embarga els pisos i els posa a subhasta pública. «Tot això es va fer sense el coneixement dels veïns. Llavors, aquesta gent que es dedica a comprar i vendre pisos en subhastes va comprar el bloc. Un bon dia es van presentar, van picar les portes... Sancho Esteller és l'home de palla d'una societat que es dedica a aquests tipus d'activitats», afirma Pitarque, que, com a president de l'Associació de Veïns de l'Arrabal, s'assabentà de seguida del

frau. Els veïns van posar una denúncia en el jutjat i Ginés Moreno va anar a la presó. «Però la història no s'acabà, perquè els senyors que han comprat els pisos en la subhasta tenen l'escriptura i, segons la Llei, són els propietaris. Aquí és on neix el problema, però ningú no vol fer res. Ara

parlen d'injúries, de desterrament, però no del problema real», explica.

Els nous propietaris es van posar en contacte amb els veïns, i quasi tots van arribar a un acord. Tots, tret d'un. Manuel Rubio Canadas no vol pactar ni deixar el pis a l'home que té enfront seu, José Sancho, que ha comprat el seu habitatge per 95.000 pessetes. Davant la negativa, Sancho presenta una demanda judicial i Manuel Rubio s'adreça a l'Associació de Veïns del seu barri, l'Arrabal. Es convoquen assemblees i tant Josep Pitarque com l'alcalde de Santa Coloma, Lluís Hernández, intenten solucionar el problema. «Sancho sempre ha dit que no podia arribar a cap acord perquè havia de consultar amb els seus socis», recorda Pitarque. Comença la mobilització. Es fan pancartes, octavilles, s'escriu una lletra a l'alcalde de Barcelona, llavors Narcís Serra...

Una de les octavilles qualifica Sancho Esteller com a «cuervo subastero», i en parla com «una lacra de individuos sin escrúpulos». Aquesta publicació coincideix amb una concentració d'uns 300 veïns que impedeixen el desnonament de Manuel Rubio. José Sancho presenta una demanda per injúries contra l'Associació de Veïns en el jutjat de Santa Coloma. Demana vint milions de pessetes i vint anys de presó per a Josep Pitarque, Manuel Rubio i la revista local *Gramma*, que havia informat sobre aquest tema. Unes setmanes més tard, Sancho Esteller passa la demanda a l'Audiència de Barcelona, que admet a tràmit la causa.

En els balcons de l'edifici del carrer de Sant Francesc començaren aparèixer algunes pancartes, era el mes d'octubre del 1981. «Manolo mantente, que Sancho no se mete», «Sancho llora y patalea que a los cerdos como tú los vecinos se los mean», «Sancho vividor, a nosotros los trabajadores los pisos nos cuestan muchos sudores», eren el contingut de les pancartes que van ser retirades per la policia al juliol del 1982. Poc després, el judici, que es va haver d'ajornar perquè la gent no cabia a la sala. Al desembre del 1983, l'Audiència de Barcelona absolia els acusats. «Aquí acabava la

història per a nosaltres», pensava Pitarque.

José Sancho Esteller no es va conformar amb aquesta resolució i va recórrer davant el Tribunal Suprem a Madrid. «El Suprem ens va preguntar si volíem o no audiència pública. Ho vam valorar. No es tractava d'anar només nosaltres dos. No era una acusació contra Josep Pitarque sinó contra el moviment ciutadà, contra una

«Una acusació contra el moviment ciutadà».

associació de veïns que és solidària contra tots els desnonaments. Llavors, o anàvem tots a Madrid o no hi anava ningú. I tenint la sentència de l'Audiència a favor nostre, vam escriure una carta dient que creïem en la justícia del Tribunal Suprem a l'hora de decidir». Al març del 1986, la Sala Segona del Tribunal Suprem veia el recurs contra la sentència de l'Audiència de Barcelona. El ponent de la vista, Antonio Huerta y Alvarez de Lara, és un dels tres magistrats que van votar a favor de Barón Cobos i Hermida per la seva actuació en el cas Bardelino.

A primers d'abril, arribava la sentència del Suprem, que declarava Josep Pitarque culpable d'injúries i absolia Manuel Rubio. Pitarque és condemnat a un any de desterrament a cent quilòmetres de Santa Coloma, a una multa de 50.000 pessetes i a la indemnització de 300.000 pessetes en la persona de José Sancho Esteller, en

concepte de danys i perjudicis. «La sentència vol carregar-se tot el moviment associatiu. Ignora totalment el que hi ha al darrere, l'especulació, l'estafa», diu Pitarque.

La mobilització torna als carrers de Santa Coloma. Partits, sindicats, comitès d'empresa... Trenta-tres entitats s'apleguen en una campanya unitària contra aquesta sentència. L'Ajuntament de Santa Coloma convoca un ple extraordinari i rebutja la sentència. Al mateix temps, Pitarque presenta un recurs d'empara davant el Tribunal Constitucional. El dia 1 de setembre, Francesc Arnau, advocat de Pitarque, rep una notificació de l'Audiència de Barcelona, on li comunica que ha rebut l'ordre del Tribunal Suprem d'executar immediatament la sentència. L'Audiència també demana un informe al fiscal de torn sobre l'acusat i sobre si, el seu parer, la pena és conmutable.

Cent veïns van ser una acampada a la plaça de la Vila, i més de mil es van manifestar als carrers de Santa Coloma. Cartells, assemblees... una campanya que comptà amb el suport, entre d'altres, de la LCR, CDC, MCC, PSUC, PSC-PSOE, PCC... En un dels impresos que signen totes aquestes organitzacions es pot llegir: «La sentència no és res independent dels interessos dels grups especuladors, que de forma organitzada, i amb lleis que els protegeixen, fan un fabulós negoci amb les vivendes dels barris treballadors». Dies després, l'Audiència donà un escrit a Francesc Arnau segons el qual el seu client té trenta dies per a presentar un certificat del Tribunal Constitucional conforme l'han admès a tràmit el seu recurs. «Ja hem demanat el certificat tres vegades, i el Tribunal Constitucional no ens el dona». Ara Josep Pitarque es mostra recelós amb la justícia. «En tota la seva història, el Tribunal Constitucional no s'ha carregat mai una sentència del Tribunal Suprem. A més, han aplicat articles del nou Codi Penal del 1983 a una sentència del 1981». Josep Pitarque no acaba d'explicar-se del tot aquesta història.

Han passat, segons el seu criteri, coses molt estranyes. «Va venir TVE-1, van gravar dotze hores i l'endemà em van trucar i em van dir que s'havia fet malbé el magnetoscopi. Van venir també periodistes d'*Interviú*. Van venir durant algunes setmanes, van perdre el reportatge i el van tornar a repetir, però encara no l'han publicat. No sé què passa ni qui hi ha al darrere... hauré de llegir-me el Kafka». □